

Større Skriftlig Opgave (SSO)

2015/2016

Større skriftlig opgave

Større skriftlig opgave er en individuel opgave, der *kan* skrives af alle HF-kursister, og den SKAL skrives af alle, der ønsker en hel HF-eksamen. Opgaven tæller med en selvstændig karakter på eksamensbeviset, hvor den vægtes med 1,5 i en hel HF-eksamen. Opgavebesvarelsen skal udarbejdes på dansk. Hvis opgaven skrives i et sprogfag, kan skolen give tilladelse til, at opgavebesvarelsen udarbejdes på det pågældende fremmedsprog.

Hvilke fag

Opgaven udarbejdes inden for 1-3 fag. Skrives opgaven i ét fag, skal du enten følge undervisningen eller have aflagt eksamen i faget på mindst B-niveau. Skrives opgaven i flere fag, skal du følge eller have aflagt prøve i fagene, hvoraf mindst ét skal være på B-niveau. Du skal udarbejde opgaven på det højeste faglige niveau, som du har eller har fulgt i fagene. Hvis du følger et to-årigt forløb i faget, kan du først skrive opgaven på andet år.

Valg af vejleder

Hvis du ønsker at skrive i et fag, som du følger, er det underviseren, der normalt vil være din vejleder. Skolen kan dog i særlige tilfælde udpege en anden lærer som vejleder.

Skolen vil udpege vejledere til de selvstuderende og til kursister, som har afsluttet faget tidligere.

Område

I samråd med læreren vælger du et område inden for det fag, du ønsker at skrive i. Området skal inden for såvel fagenes kernestof som supplerende stof afgrænses på en sådan måde, at der kan udformes en titel, som sikrer, at kravene til opgaven ligger ud over eller i forlængelse af, hvad der ellers er arbejdet med i faget/fagene.

Tidsrammen

Opgaven skrives inden for en uge, som ligger fra *mandag den 14.12.2015* til *mandag den 21.12.2015*.

Kursister, der har mere end 30 timers erhvervsarbejde samt kursister med fysisk/psykisk funktionsnedsættelse, har mulighed for at få ekstra

3 dages forlænget skrivetid fra *den 11. december*. Ønsker du dispensation, skal det anføres på din tilmelding, og erhvervsarbejdet skal dokumenteres med en lønseddel fra din arbejdsgiver. Hvis du har fysisk eller psykisk nedsat funktion, skal du søge om dispensation i Studieadministrationen hos Karin Nørholm.

Kursister, der har mundtlig(e) eksamen(er) i skriveugen, kan vælge at skrive i perioden *4.-11. januar 2016*.

Vigtige datoer

Så tidligt som muligt:

Vælg fag og kontakt den lærer/de lærere, du ønsker at få som vejleder(e). Vælg område i samråd med vejlederen. Udfyld tilmeldingsblanketten, som kan hentes på skolens intranet under *Om eksamen* → *Større skriftlig opgave (SSO)* eller i receptionen.

Fredag d. 9.10.15:

Sidste frist for tilmelding til større skriftlig opgave. Tilmeldingsblanketten afleveres senest kl. 12 i receptionen.

Fredag d. 23.10.15:

Skolen udmelder tildeling af vejledere til samtlige ansøgere.

Mandag d. 2.11.15:

SSO-vejledningsdag
Al HF-undervisning er aflyst i tidsrummet 12.30-16.10. Vejledere vil blive fordelt i undervisningslokaler, og kursisterne vil blive informeret om det. Sidste mulighed for kursister, der endnu ikke har fået godkendt 'område'.

Mandag d. 16.11.15:

Sidste frist for "*afgrænsning af område*"
Hvis kursisten ikke har fået godkendt 'område' eller 'afgrænsning af område' af

vejleder, vil kursisten blive afmeldt eksamen.

Fredag d. 20.11.15: Sidste frist for dispensationsansøgning om ret til forlænget skriveperiode (10 dage) for kursister med fuld erhvervsarbejde eller fysisk/psykisk funktionsnedsættelse.

Fredag d. 11.12.15: Opgaveformuleringen udleveres til dispensater kl.12 (sted oplyses senere). *(hvis du ønsker opgaveformuleringen sendt pr. mail, bedes du oplyse det ved tilmelding)*

Mandag d. 14.12.15: Opgaveformuleringen udleveres kl. 12.00 (sted oplyses senere). *(hvis du ønsker opgaveformuleringen sendt pr. mail, bedes du oplyse det ved tilmelding)*

Mandag d. 21.12.15: SSO afleveres senest kl. 12.00 (sted oplyses senere).

Ultimo marts 2016: Karakterer offentliggøres i LudusWeb og kan også meddeles af faglæreren efter endt votering.

Tilmelding

Tilmelding foretages ved at udfylde og aflevere tilmeldingsblanketten. Denne blanket findes på skolens intranet under *Om eksamen → Større skriftlig opgave (SSO)*.

Kursister, der ønsker at skrive i fag, som de følger, kan kontakte holdets lærer for at lave en aftale om området.

Hvis en kursist har afsluttet faget tidligere, vil skolen udpege en vejleder og meddele det til kursisten. Kursister/selvstuderende, som ikke har en faglig vejleder, vil *senest d. 23.oktober* få oplyst navn og mail-adresse på vejleder.

Kursister skal være opmærksomme på, at valg af område skal godkendes af vejleder. Dette er en forudsætning for, at vejleder kan udarbejde en opgaveformulering inden for det valgte område. Kursister, der ikke har kontaktet vejleder eller fået godkendt område senest d. 16. november, vil blive framelddt eksamen.

Forberedelse

Et vigtigt formål med at skrive større skriftlig opgave er at demonstrere, at man har lært:

- at finde relevant litteratur
- at bearbejde stof fra forskellige kilder
- at tage selvstændigt stilling til problemer inden for et rimeligt begrænset emne-område.

Faglæreren fungerer som din vejleder og skal hjælpe dig i arbejdet med opgaven. Faglæreren skal desuden formulere opgavetitlen til dig og skal sammen med en censor bedømme din opgave.

Det er klart, at faglærerens mulighed for at formulere en opgavetitel, du kan være tilfreds med, afhænger af, at der er kontakt mellem jer under dit forberedende arbejde med opgaven. Opgavetitlen skulle nødvendig komme som en overraskelse. Det er derfor vigtigt, at du i stor udstrækning bruger din faglærer som vejleder og diskuterer typiske problemer som:

- **Opfattelse af det valgte område:** Det er vigtigt, at der er overensstemmelse mellem din og faglærerens opfattelse.
- **Den anvendte litteratur:** Det er vigtigt, at du finder frem til de relevante og centrale værker.

- **Afgrænsning af emnet:** Det er vigtigt, at opgaven hverken bliver for bred eller for snæver.
- **Præcisering af problemformulering:** Det er vigtigt, at der bliver overensstemmelse mellem dine ønsker og den endelige opgaveformulering.

SSO-Vejledningsdag d. 2. november

I år er al HF-undervisning aflyst i tidsrummet 12.30-16.10 til fordel for en fælles SSO-vejledningsdag for alle tilmeldte. Kursisterne kan således blive vejledt i et tidsrum, hvor der ikke er nogen undervisning. Vejlederne vil blive fordelt i lokaler, og der vil på dagen blive sat skilte op med navne.

Det er vigtigt, at vejledningsdagen bruges til afgrænsning af område og evt. afklaring af faglige såvel som formelle krav til SSO. Kursister kan dog allerede kontakte deres vejleder(e) og behøver derfor ikke at vente til vejledningsdagen.

Opgavetitlen

Opgavens titel formuleres alene af læreren på grundlag af den emneafgrænsning/problem-præcisering, der er foregået under vejledningen.

Den endelige opgaveformulering, som du først ser ved udleveringen, skal have en sådan form, at du ikke forud for opgaveugen kan skrive væsentlige afsnit af opgaven. Opgaveformuleringen skal være konkret og afgrænset, og den skal i præcise vendinger angive, hvad der kræves. Den skal desuden inddrage nogle aspekter, der ikke er blevet drøftet under vejledningen. Der kan desuden være vedlagt bilag, der skal inddrages i opgavebesvarelsen.

Gyldne regler

Sørg for, når opgaveformuleringen udleveres, at læse den GRUNDIGT igennem og vær HELT sikker på, at du forstår, hvad der kræves. Hvis du er det mindste i tvivl, så *spørg din vejleder*.

Faglæreren kan kontaktes i hele opgaveugen, og du har ret til at få opgaveformuleringen forklaret.

Faglokaler vil være til rådighed i passende omfang, afhængigt af opgavens karakter. Hvis du vil have adgang til kursets faglokaler og udstyr, skal du træffe aftale herom med din(e) vejleder(e). Du skal sikre dig, at du har besvaret alle spørgsmål i opgaveformuleringen.

Opgaveskrivning

Det kan være svært at sige noget generelt om kravene til større skriftlig opgave, men du skal lægge meget arbejde i den og arbejde med opstillingen, dispositionen og det faglige indhold. Der kan opstilles nogle "spilleregler" for, hvordan en sådan opgave bør se ud, men det kan variere fra fag til fag, så sørg for under udarbejdelse af opgaven at drøfte nedenstående med din faglærer:

1. Indledningen: Her kan du f.eks. skrive, hvordan og hvorledes du vil gribe opgaven an. Du kan gøre rede for din problemformulering og forklare, hvorfor du har disponeret, som du har, og du kan nævne hvilke bøger, du har brugt m.v.

2. Hovedafsnittet er besvarelsen af den titel, læreren har givet dig. Her er det en god idé at sørge for at opdele opgaven i en række underafsnit (det vil sige arbejde efter en disposition). Denne del af opgaven, som naturligvis skal være den mest omfangsrige, skal endvidere være forsynet med litteraturhenvisninger, evt. noter. Spørg din vejleder.

3. Konklusionen bør indeholde en kort og klar sammenfatning af de væsentligste resultater, du er nået frem til i opgaven. Endvidere bør du sikre dig, at du har besvaret opgaveformuleringens krav.

Disse 3 elementer skal være grundstammen i opgaven. Herudover kan man opstille en slags afkrydsningsliste over de ting, som i den nævnte rækkefølge skal med i opgaven:

1. Titelblad udleveres af skolen.

2. Indholdsfortegnelse bør være så detaljeret som muligt, således at din disposition fremgår af opstillingen. Husk sidehenvisninger.

3. Indledning.

4. Hovedafsnit opdelt i afsnit/underpunkter.

5. Konklusion med dato og underskrift efter konklusionen.

6. Opgavebesvarelsen skal indeholde et kort resumé på **engelsk**.

7. Litteraturliste, hvor du anfører de bøger, du har anvendt til opgaven. Husk at medtage forfatternavn, titel, udgave og trykkeår. Angiv også den eventuelle forkortelse, bogen optræder under i dine litteraturhenvisninger.

8. Litteraturhenvisninger. Hvis du ikke er helt sikker på, hvad der menes med litteraturhenvisninger, må du få vejlederen til at forklare dig systemet. Det er en graverende fejl ved en opgave, hvis litteraturhenvisningerne mangler eller er utilstrækkelige. Anfør hver gang, du citerer og refererer, hvorfra citatet eller omtalen stammer.

9. Bilag, f.eks. grafer og udskrifter af hjemmesider.

Hvor meget skal opgaven fylde?

Læreplanen fastsætter ikke retningslinjer med hensyn til opgavebesvarelsens omfang. Flere forhold kan have indflydelse på omfanget; bl.a. karakteren af den udformede opgaveformulering, forskellige faglige traditioner, hvor nogle fag i højere grad end andre formulerer sig koncentreret. Der kan ikke angives faste regler for omfanget, men i vejledningsfasen bør det understreges, at omfanget ikke er et selvstændigt bedømmelseskriterium. Vejleder(e) må ved udarbejdelse af opgaveformuleringen sikre, at opgaven kan besvares

fyldestgørende inden for ca. 15 normalsider ekskl. forside, indholdsfortegnelse, litteraturfortegnelse samt tabeller og lignende.

Aflevering

Opgaven skal afleveres i 3 underskrevne eksemplarer: Originalen og en kopi. Hvis den er skrevet i mere end et fag, skal der afleveres 4 eksemplarer. *Husk at underskrive alle eksemplarer 2 gange: På titelbladet, som VUC udleverer, og på opgavens sidste side lige under 'Konklusion'.*

Planlæg i god tid, hvordan du vil skrive opgaven ind: i hånden eller i tekstbehandling. Du kan bruge skolens pc og printere. Vær endvidere opmærksom på, at der kan være trængsel ved computere og fotokopieringsmaskiner lige op til afleveringstidspunktet!

Bedømmelse af opgaven

Opgaven bedømmes af vejleder og censor, der hver får tilsendt et eksemplar. Vigtigt for bedømmelsen er, at de stillede spørgsmål i opgaveformuleringen er besvaret. Du bedømmes også på din evne til selvstændig stillingtagen til de problemer, opgaven indeholder, ligesom der lægges vægt på din evne til at skelne væsentligt fra uvæsentligt. Ved bedømmelsen af opgavebesvarelsen kan sproglige mangler, der betyder noget for besvarelsens forståelighed, få indflydelse på karakteren.

Plagiat

Plagiering er at bruge en andens tekst som sin egen uden at lave præcise kildehenvisninger. Brug altid citationstegn og kildehenvisning ved citater.

Hvis et omfattende plagiat bliver opdaget, hvilket betragtes som eksamenssnyd, kan opgaven ikke blive bedømt.

Klager

Ønsker en kursist at klage over en karakter, skal klagen indgives skriftligt til Hanne Thestrup Schmidt *senest 2 uger* efter karakteren er meddelt.

Sygdom

Hvis du bliver syg FØR opgaveugens begyndelse og stadig er syg i SELVE opgaveugen, kan du med en lægeerklæring få opgaven udsat til sygeeksamen. Hvis du bliver syg i selve opgaveugen, kan du også med en lægeerklæring få opgaven udsat til sygeeksamen. I dette tilfælde får du en ny opgavetitel, men stadig inden for samme emne. Kursister, som forventer at afslutte en hel HF til sommerterminen, kan således først få deres HF-bevis i begyndelsen af september måned.

Februar 2015